

1 Financování sportu v ČR z veřejných zdrojů

Klíčová slova: MŠMT, financování, veřejné zdroje, dotace

1.1 Úvod

Stát (pro účely „sportu“) je:

- MŠMT a ostatní dotčená ministerstva
- Kraje
- Obce – U velkých měst nutno rozlišovat ještě úroveň města a městských částí

To jakou roli hrají jednotlivé úrovně státu je dáno historicky, zvykem, ale existují velké rozdíly mezi jednotlivými zeměmi! Tzn., existují alternativy k tomu, jak to momentálně je v ČR

Připomenutí:

- Názor na financování sportu je ovlivněn
 - Hodnotami – svoboda, rovnost příležitostí, altruismus
 - Preferencemi, potřebami
 - Mírou přímého užítku
 - Ekonomickým názorem
 - Komplexností hodnocení (jen oblast sportu, veřejný sektor jako celek)
- Neexistuje jedno správné řešení

Často podstatnější, než celkové množství peněz je způsob jejich rozdělení. Když chce stát zvýšit množství peněz na sport má čtyři možnosti:

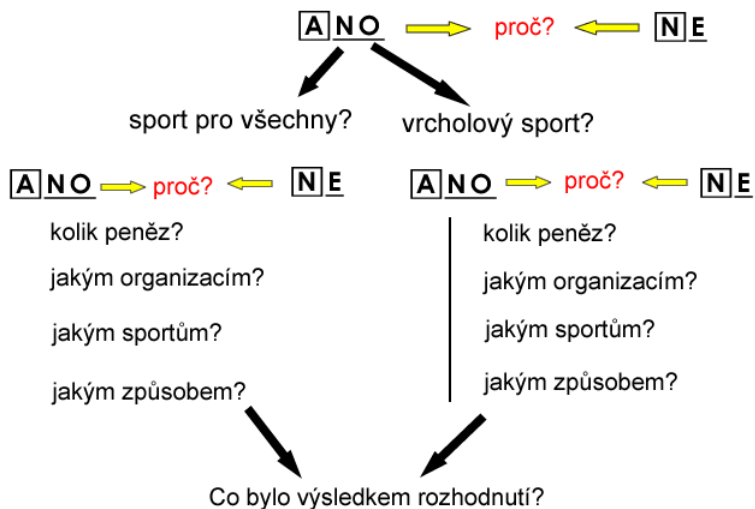
- Přidat sportu, ubrat jiné oblasti
- Zvýšit příjmy (daně)
- Zadlužit se
- ...a nebo zvýšit efektivnost, tj. se stávajícím množstvím peněz dosáhnout vyššího užítku

Jednoduše, sport a potřebnost jeho financování je nutné posuzovat v kontextu potřeby možností celé ekonomiky. Právě hledání cest, k lepšímu využití stávajícího množství zdrojů se jeví jako nejdůležitější. České sportovní prostředí je velmi netransparentní, řada v zahraničí běžně dostupných údajů chybí a nabízí se tedy otázka, kdo a jak z této netransparentnosti profituje. V ČR zcela chybí běžná praxe zveřejňování výročních zpráv u neziskových organizací, podobně dostupnost statistických údajů od veřejné zprávy je pod očekávání. Neexistuje například registr dotací, nelze jednoduše zjistit, kolik jakých subjekt dostal z různých veřejných rozpočtů peněz apod.

Problém či otázka toho jak a zda vůbec podporovat sport je vždy kontroverzní. Proto je před samotným přehledem financování a diskuzí jeho systému je vhodné zamyslet se nad otázkami následujícího schématu.

Obrázek 1.: Role státu ve vztahu k podpoře sportu

Měl by stát podporovat finančně sport?

Zdroj: autor

Samostatný úkol – podpora sportu z veřejných zdrojů (5)

1. První a nikoliv triviální otázkou je, proč by stát měl podporovat sport
 - a. Pokuste se seřadit argumenty pro a proti. Odlišujte argumenty ekonomické a mimoekonomické
2. Pokud se přikloníte k tomu, že by stát (nejen vláda ale i municipality) měl podporovat v té či oné podobě sport, přejděte k dalším otázkám které jsou položeny v schématu
 - a. Při formulaci odpovědí na položené otázky se zamyslete nad **problémem spravedlnosti**
 - i. Je spravedlivé, aby stát vzal pomocí daní zdroje všem a peníze dal jen některým?
 - ii. Je spravedlivější podporovat populární sporty, protože se o ně zajímá více lidí?
 - iii. Nebo je spravedlivější, aby stát podporoval ty méně populární sporty, protože ty populární mají peněz dost a velkou šanci mít i soukromé zdroje od sponzorů (což méně populární sporty nemají)?
 - iv. Je pro stát / společnost/ jednotlivce podstatnější podpora sportu pro všechny nebo podpora reprezentantů
 - b. Kolik peněz ze své výplaty jste ochotni dát na přípravu reprezentace?

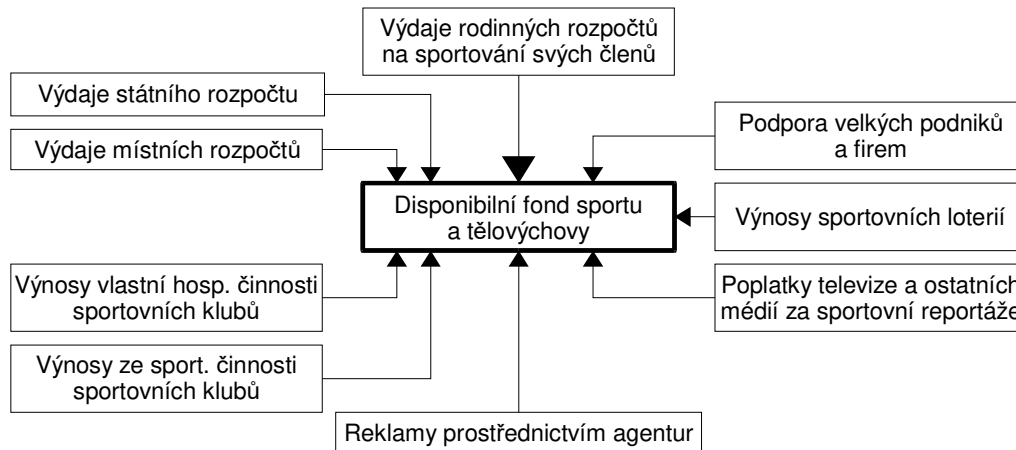

Výsledky úkolu je vhodné konzultovat během přímé výuky.

Disponibilní fond sportu

Tento pojem Novotný (2000) vymezuje následujícím způsobem (viz následující obrázek). Tento pohled je především užitečný pro představu celkového objemu a charakteru dostupných zdrojů.

Obrázek 2.: Disponibilní fond sportu

Zdroj: Novotný (2000)

Příklad

Odhad přínosu sportu v roce 2006. Víme, že

- Podpora sportovnímu prostředí ze státního rozpočtu 3 000 mil. Kč. (nejen rozpočet MŠMT)
- Očekávaný přínos do státního rozpočtu:
 - odvody DPH za sport. soutěží celkem 4 041 mil. Kč
 - odvody DPH za provoz sport. zařízení 229 mil. Kč
 - odvody DPH za výstavbu sport. zařízení 393 mil. Kč
 - odvody daně z příjmu 68 mil. Kč
- očekávaný přínos státního rozpočtu 4 731 mil. Kč
- **pozitivní přínos sport. prostředí 1 731 mil. Kč.**

Analytický úkol (5)

1. Zamyslete se, znamenají předchozí informace, že se podpora sportu z veřejných zdrojů vyplatí?
 - a. Náповěda v poznámce pod čarou¹

¹ Je státní rozpočet totéž co veřejné rozpočty? Jaký je celkový objem zdrojů plynoucí do sportu?

1.2 Kolik je veřejných zdrojů ve sportu v ČR?

Následující podkapitola je převzata a upravena z:

PAVLÍK, Marek. Kolik peněz z veřejných rozpočtů jde vlastně na sport? **Studia Sportiva**, Brno: FSpS, Masarykova univerzita, 2013, roč. 2013, č. 1, s. 63-73. ISSN 1802-7679. Výsledek vznikl v rámci specifického výzkumu na vysoké škole.

ÚVOD

Podpora sportu z veřejných zdrojů má řadu ekonomických i neekonomických důvodů a stejně tak je v ČR považovaná za určitou tradici. Také Evropská Unie konstatuje, že: *“grassroots sport, equal opportunities and open access to sporting activities can only be guaranteed through strong public involvement”* (Commission of the European Union; pp. 13, 2007).

Systém financování sportu je možné hodnotit a případně měnit pokud známe množství zdrojů, které do sportu plynou, a víme, jaké výstupy a cíle sledujeme. Právě první podmínka, znalost objemu financí, se jeví jako triviální, avšak existující nejasnosti mezi vládními dokumenty, daty Českého statistického úřadu a dalšími zdroji vedou k nutnosti zaměřit výzkum právě na tuto oblast před tím, než bude možné navrhnout změny v systému podpory sportu jako takovém.

Běžný ekonomický, nebo spíše racionální, požadavek maximalizace užitku v tomto případě znamená, aby dané množství vynaložených zdrojů (na sport) přineslo co největší, předem vymezený, užitek – tedy, aby nedocházelo k plýtvání či zneužívání (Malý, Nemeč 2012). Předtím, než je však možné analyzovat možnou efektivnost celého systému poskytování dotací, je zřejmě nutné zjistit, o jak velký objem zdrojů jde, z jakých rozpočtů tyto zdroje pocházejí a komu jsou směřovány.

Vláda ve své Koncepci státní podpory sportu v české republice (2011) uvádí, že: *„Finance v českém sportu dosáhly v současné době na historické minimum za posledních dvacet let. Tento fakt byl částečně kompenzován skutečností, že po roce 1990 se výrazně snížila porodnost a počet sportovců z řad talentované mládeže poklesl v řádech desítek procent. Počínaje rokem 2002 se tento trend obrátil a již od roku 2009 můžeme očekávat výrazný nárůst sportující mládeže, a to o 28% do roku 2014. Vzhledem ke stavu veřejných financí je zřejmé, že financování sportu je třeba zajistit i z jiných zdrojů“*

Cílem studie je zjistit, jaký je přibližně objem veřejných prostředků, které jsou směřovány do sportu. S ohledem na to, že množství informačních zdrojů je omezené a současně se informace mezi nimi rozcházejí, jsou diskutovány možné příčiny těchto netriviálních rozdílů.

Pro provedení analýzy byly stanoveny dvě základní výzkumné otázky:

- Jaký je objem veřejných zdrojů směřujících do sportu?
- Jaké mohou být příčiny významných rozdílů mezi statistickými zdroji?

Není možné předpokládat, že analýza přinese jednoznačné odpovědi na výzkumné otázky, nicméně konfrontace zdrojů mezi sebou by mohla pomoci identifikovat, ty, které lze považovat za přesnější.

METODIKA

Analýza bude provedena na základě sekundární analýzy dat publikovaných v následujících informačních zdrojích:

- Analýza financování sportu v ČR (2009) – Materiál vypracovaný ve spolupráci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Českého olympijského výboru.
- Statistická ročenka ČR (2011) – publikováno Českým statistickým úřadem.
- Koncepce financování sportu v České republice. Analyticko-koncepční studie KPMG (2012) – dokument zpracovaný firmou KPMG ve spolupráci s Českým olympijským výborem.
- Rozbor financování NNO z veřejných rozpočtů v roce 2010 – dokument publikovaný vládou ČR a schválený usnesením č.5 ze 4.1.2012.
- Data dostupná na Ministerstvu školství pro rok 2010 – rozdělení dotací.

Zjištěné údaje budou konfrontovány a provedena diskuze možných příčin v odlišnosti výsledků. Aby bylo možné komparovat některé zdroje, bude vždy pracováno s předpokladem, že Česká republika má 10 mil. obyvatel a směnný kurz je 25 Kč za 1 €. Pro Slovenskou republiku je potom pracováno s počtem obyvatel 5,4 mil. a směnném kurzu 30 SK za 1 €.

S ohledem na dostupnost jednotlivých dat nebude možné konfrontovat mezi sebou stejné roky, jako referenční rámec bylo zvoleno období 2008-2010 s tím, že dostupné zdroje (ČSÚ, KPMG) s delšími časovými řadami nevykazují významnější změny trendů mezi jednotlivými roky. Bude tedy pracováno s předpokladem, že rámcovou představu splňuje i srovnání v rámci referenčního období.

VÝSLEDKY

Analýza financování sportu 2009 (Výzkumná zpráva MŠMT)

Prvním zdrojem informací je „Analýza financování sportu 2009“, což dokument veřejně dostupný na internetových stránkách MŠMT. Tento dokument současně sloužil jako jeden z materiálů pro konferenci „Sport a stát“ konanou v roce 2010 pod záštitou předsedy vlády J. Fišera. Výsledky obsažené v této zprávě tvořily poměrně silný argument pro diskuzi o případné podfinancovanosti sportu v České republice. Na tuto analýzu navazuje potom „Koncepce státní podpory sportu v České republice“ – dokument schválený Vládou ČR usnesením číslo 167 ze dne 9. března 2011.

Následující dva obrázky prezentují hlavní zjištění o pozici ČR a ve srovnání s dalšími evropskými zeměmi. V případě obrázku 1 jsou srovnávány dva informační zdroje:

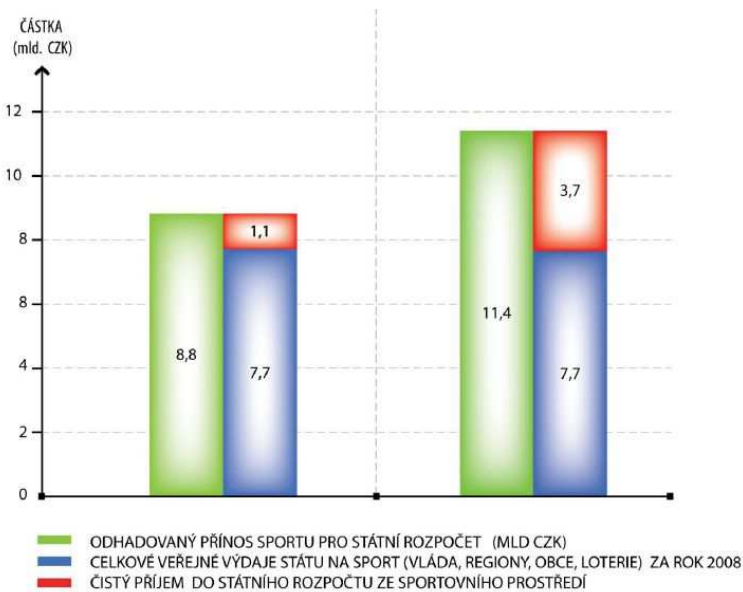
- První sloupec zleva označuje kalkulaci opírající se o studii zpracovanou během Francouzského předsednictví EU
- Druhý sloupec vychází z kalkulace opírající se o údaje Bílé knihy o sportu a Ekonomického fóra v Davosu.

Kalkulace² celkového přínosu sportu vychází z předpokladu, že průměrný Evropan utratí za sportovní služby a zboží 177euro za rok což (při přepočtu na počet obyvatel, směnný kurz a sazba DPH) vede k hodnotě 8,8mld. Kč. Obdobně byl stanoven přínos sportu ve druhém případě, kdy je s HDP ČR odvozena hodnota 3,7%³, která dle evropských studií připadá na sport.

Obrázek 3.: Analýza financování sportu 2009 – přínos sportu

² Zpracováno podle: Analýza financování sportu (2009)

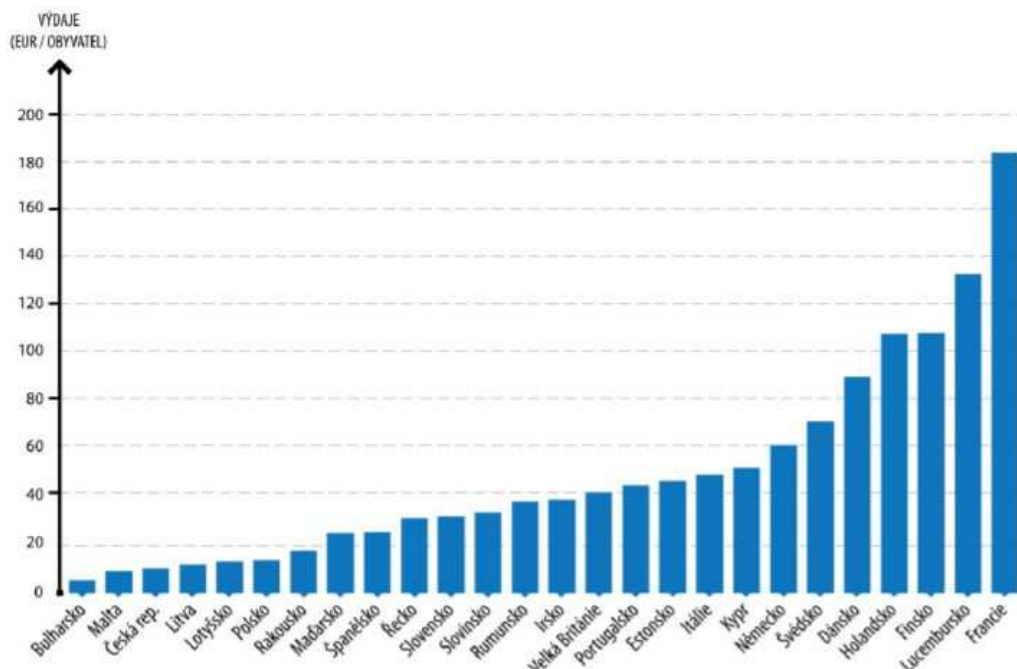
³ Novotný (2011) odhaduje velikost sportovního trhu v ČR 2% HDP

Zdroj: Analýza financování sportu (2009)

Obrázek 2 potom prezentuje přepočet výdajů na jednoho obyvatele v eurech a ve srovnání s ostatními evropskými zeměmi. Česká republika se umísťuje na velmi nelichotivé pozici. V metodologické části autoři připouštějí aproximaci některých dat, která shromažďovali na základě dotazníků.

Obrázek 4.: země EU – porovnání veřejných výdajů na sport na obyvatele v eurech

Zdroj: Analýza financování sportu v ČR (2009)

Zjištění

Z obrázku 2 vyplývá, že na 1 obyvatele připadá výdaj přibližně ve výši 10 euro. Po přepočtu jde o sumu 2,5 mld. Kč. Z obrázku 1 vyplývá, že přínosy sportu pro státní rozpočet jsou kalkulovány ve výši 7,7 mld. Kč. Pokud bychom do grafu na obrázku 2 chtěli zapracovat hodnotu 7,7 mld. Kč uvedenou v téže výzkumné zprávě, potom se ČR dostane na hodnotu 30,8 euro na obyvatele (*ceteris paribus*).

Tyto dva zdroje v jedné zprávě se tedy rozcházejí o 5,2 mld. Kč, nabízí se však vysvětlení, že v případě obrázku 2 se možná jedná (zpráva to nijak neuvádí) pouze o výdaje ze státního rozpočtu a nikoliv výdaje z veřejných rozpočtů celkem. Pro srovnání Slovensko zde má uvedenou hodnotu přibližně 36 euro. Pro rok 2008 byly identifikovány tyto výdaje ze státního rozpočtu Slovenské republiky. Po přepočtu jde o výdaj ve výši 14,3 eur na jednoho obyvatele.

Tabulka 1: Výdaje na sport ze státního rozpočtu Slovenské republiky

Typ výdaje	V tis. SK
Výdaje státního rozpočtu na rekreaci a sport	1 094 408
Programové financování – program rozvoje sportu v SR	1 085 717
Sportovní gymnázia	145 645

Zdroj: Výsledky hospodárenia štátneho rozpočtu Slovenskej republiky v roku 2008

Český statistický úřad

Dalším zdrojem dat jsou statistiky Českého statistického úřadu – dostupné ve statistických ročenkách ČR. Výsledky za rok 2008 a 2010 jsou obsaženy v tabulce 2 především pro potvrzení trendového vývoje.

Tabulka 2: Výdaje na tělovýchovu v letech 2007 - 2011 v mil. Kč

	Státní rozpočet		Územní rozpočty		Celkem
	Běžné výdaje	Kapitálové výdaje	Běžné výdaje	Kapitálové výdaje	
2007	1 523	698	3 864	4 786	10 871
2008	1 854	1 260	4 246	4 724	12 084
2009	1 440	737	4 552	5 847	12 576
2010	1 736	651	4 474	6 255	13 116
2011	1 807	837	4 563	3 608	10 815

Zdroj: ČSÚ Výdaje státního rozpočtu a územních rozpočtů na kulturu a sport

Po přepočtu (*ceteris paribus*) 12,08 mld. Kč v roce 2008 docházíme k výdajům na obyvatele ve výši 48 euro. Rok 2010 znamená celkově 13,1 mld. Kč a výdaj na obyvatele ve výši 52 euro.

Koncepce financování sportu v ČR (nevládní studie)

Následující Koncepce financování sportu v ČR byla zpracována firmou KMPG ve spolupráci s Českým olympijským výborem na základě dat z Ministerstva financí. Pro rok 2008 (2010) zde dochází k celkové sumě 16,6 mld. Kč (resp. 17,8 mld. Kč), což při přepočtu vychází na 66 euro na obyvatele (resp. 71,4 euro na obyvatele).

Tabulka 3: Finanční zdroje z veřejných rozpočtů v letech 2007-2011

Rok	MŠMT	Ostatní ministerstva	Obce a DSO	Krajské úřady	Regionální rady	Celkem za subjekty
2007	3 302	1 501	10 364	1 133	0	16 299
2008	2 605	1 728	11 000	1 271	20	16 624
2009	2 113	1 353	12 857	1 291	409	18 023
2010	2 059	670	13 508	1 209	407	17 853
2011	2 286	699	9 976	1 351	356	14 666
Průměry za subjekt	2 473	1 190	11 541	1 251	238	16 693

Zdroj: KPMG (2012) Koncepce financování sportu v České republice. Analyticko-koncepční studie

Poznámka: DSO-Dobrovolné svazky obcí

Rozbor financování NNO z veřejných rozpočtů v roce 2010

Rozbor financování nestátních neziskových organizací představuje pouze doplňkový zdroj informací, neboť příjemci dotací mohou být i jiné než nestátní neziskové organizace (například příspěvkové organizace, organizační složky státu, případně i obchodní společnosti). Předpokládáme, že většinu zdrojů z veřejných dotací dostávají NNO.

V roce 2010 tento zdroj uvádí, že bylo alokováno 1 908 042 tis. Kč na tělovýchovu (z toho 717 552 tis. Kč na reprezentaci). Pokud tuto informaci konfrontujeme s údaji MŠMT pro rok 2010, docházíme k sumě nižší o 329 482 tis. Kč (dotace pro rezortní sportovní centra nelze považovat za dotace NNO – jde o organizační složku státu). Pokud by do této sumy měly být započítány dotace na organizační složky státu, pak by zřejmě chyběly výdaje na RSC v gesci Ministerstva vnitra a Ministerstva obrany.

Oproti očekávání je suma uváděná na MŠMT nižší, než jak vyplývá z Rozboru financování NNO, kde je jako zdroj uvedena databáze kapitol státního rozpočtu.

Tabulka 4: Výdaje z rozpočtu kapitoly MŠMT v roce 2010

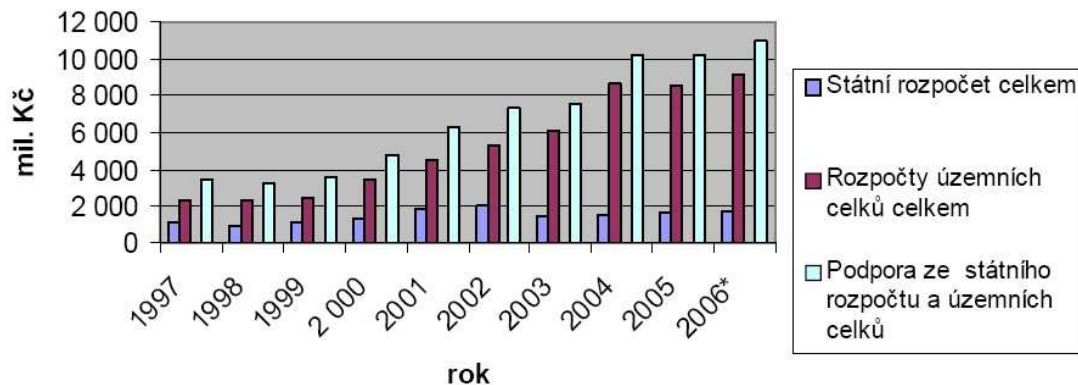
Účel	částka v tis. Kč
Veřejně prospěšné programy	311 624
ostatní dotace	922
Program obnovy MTZ 23350 - sport. organizace	432 769
Program obnovy MTZ 23350 - reprezentace	144 132
Dotace pro státní reprezentaci	625 234
Rezortní sportovní centra	361 193
Dotace pro sportovní gymnázia	63 879
<i>Celkem</i>	<i>1 939 753</i>

Zdroj: MŠMT (1) a MŠMT (2)

Starší prameny

Určitou, byť neaktuální představu o objemu veřejných zdrojů podává ještě pramen Hobza, Dohnal, Cíkl (2008) ve stati Koordinace dotační politiky jako faktor efektivnosti řízení veřejného sektoru. Údaje končí rokem 2006, nicméně bylo by možné uvažovat o určitém trendovém vývoji.

Obrázek 5.: Podpora sportu a tělovýchovy z veřejných rozpočtů

Zdroj: Hobza, Dohnal, Cíkl (2008)

Novotný (2011) potom prezentuje výdaje ze státního rozpočtu v objemu cca 2,6 mld. Kč pro rok 2007 a 1,9 mld. Kč pro rok 2009, kde využívá informace z odboru sportu MŠMT.

DISKUSE

V úvodu byly nastoleny dvě výzkumné otázky:

- Jaký je objem veřejných zdrojů směřujících do sportu?
- Jaké mohou být příčiny významných rozdílů mezi statistickými zdroji?

Pro zodpovězení první otázky lze použít srovnání výsledků v tabulce 5, kde byly identifikovány tyto možné výsledky.

Tabulka 5: Komparace zdrojů dat o objemu veřejných prostředků alokovaných na sport

pramen	rok	Celkový objem zdrojů v mil. Kč	v EUR na 1 obyvatele	státní rozpočet	Municipality
Novotný, Dohnal, Cíkl	2006	11 000	44	1 900	9 100
Analýza financování sportu – graf 2.1.5	2008	7 700	31	NA	NA
Analýza financování sportu – graf 4.1.3	2008*	2 500	10	NA	NA
Český statistický úřad	2008	12 084	48	3 114	8 970
Český statistický úřad	2010	13 116	52	2 387	10 729
Koncepce financování sportu - KPMG	2008	16 624	66	4 333	12 291
Koncepce financování sportu - KPMG	2010	17 853	71	2 729	15 124

Poznámka: *) rok 2008 nebyl u grafu uveden, v kontextu ostatních dat je tento rok předpokládán

Zdroj: sestaveno autorem

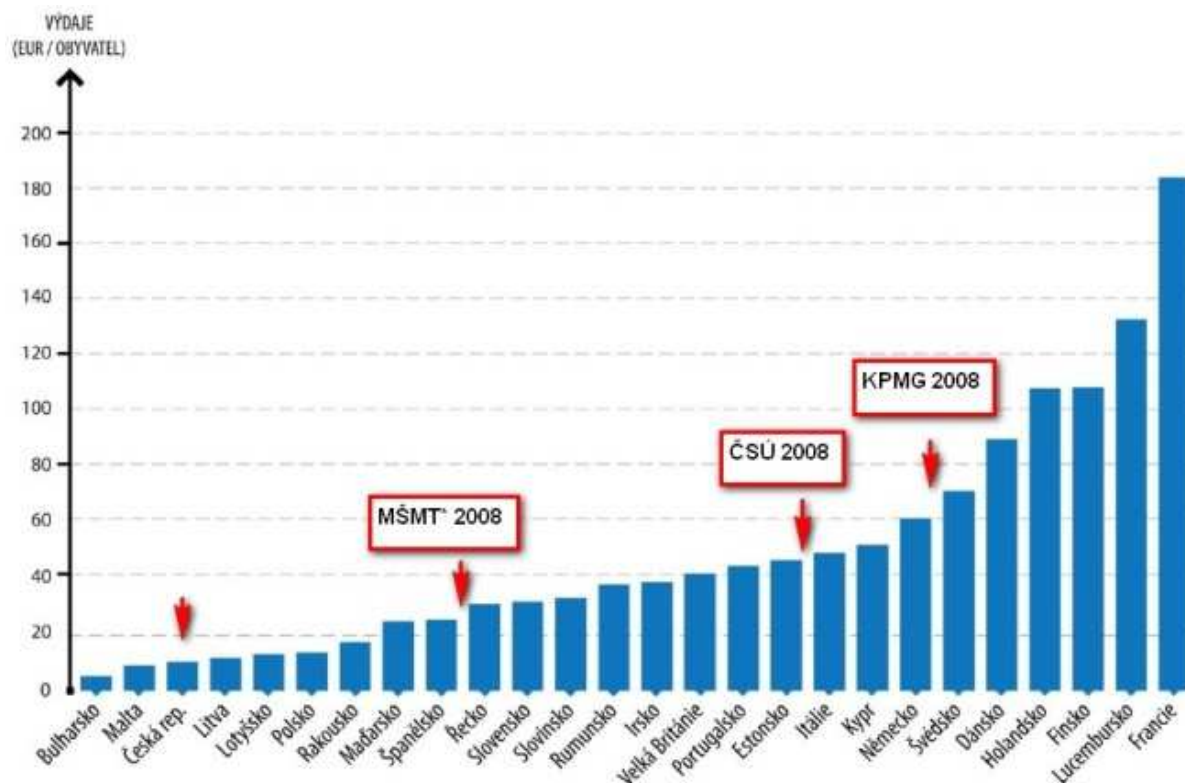
V rozporu s daty ČSÚ a daty studie KPMG potom není informace z Rozboru financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů, Novotný (2011) a stejně tak vlastní šetření, kdy v obou případech je identifikována suma výdajů ze státního rozpočtu větší než 1,9 mld. Kč při abstrahování od výdajů alokovaných na organizační složky státu a výdajů ze zdrojů Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra.

Vyloučením extrémů a porovnáním s dostupnými daty rozpočtu MŠMT lze uvažovat o tom, že roční objem dotací ze státního rozpočtu (pro období 2008-2010) kolísá zhruba mezi 1,9-2,5 mld. Kč, přičemž

objem zdrojů z municipalit se pohybuje mezi 8-9 mld. Kč. Poměrně značné rozpětí takových odhadů není rozhodně uspokojivé. Představu o rozptylu ilustruje obrázek 5 o pozici ČR ve srovnání s ostatními zeměmi a alternativními výpočty.

V kontextu korektní interpretace je však nutné připustit, že stejnou chybou jakou patrně jsou zatížena data za Českou republiku, mohou být zatížena data ostatních srovnávaných zemí. Zásadní jsou v tomto směru důvody, proč těmto odlišnostem dochází.

Obrázek 6.: Množství veřejných zdrojů na sport – alternativní výsledky

Poznámka: MŠMT* - Analýza financování sportu, graf 5.1.2 výsledný efekt pro státní rozpočet

Zdroj: Analýza financování sportu v ČR (2009) – upraveno autorem

Na otázku proč dochází k těmto rozdílům nelze jednoznačně odpovědět. Lze identifikovat tyto možné příčiny:

- Metodologické odlišnosti. Rozklíčování dotací na sport nemusí být jednoduché zejména na úrovni municipalit, kde se dotace neziskovým organizacím rozdělují často společně v balíku s dotacemi pro kulturu, volnočasové aktivity a aktivity mládeže. Tento typ metodického problému současně přináší nejvíce zkresení na úrovni dat z municipalit. Každý kraj a obec si v rámci své samostatné působnosti stanovuje vlastní politiku pro oblast sportu, proto v některých případech stojí politika sportu samostatně, jindy spolu se školstvím, či kulturou. Analogicky k tomu potom vznikají dotační tituly, kde dochází k rozdělování dotací pro organizaci do cílů této politiky zahrnuté. Je o problémy jako například:
 - o Je dotace pro organizaci typu Sokol čistě dotací na sport, pokud organizace provozuje i kulturní aktivity?

- Dotace pro skautskou organizaci může stejně spadat do kategorie sport jako volnočasové aktivity mládeže
- Odhad chybějících dat
- Odlišná metodika sběru a analýzy dat v zahraničí
- *„Ekonomická data ze sportovní oblasti jsou obtížně dostupná a často ani neexistují ve srovnatelně definovaných ukazatelích, neboť sport není samostatným statisticky sledovaným oborem. To platí jak pro Českou republiku, tak i pro většinu ostatních států EU“* (Analýza financování sportu 2009)
- Drobné odlišnosti mohou být spojeny s časem sběru dat, nepochybně budou existovat rozdíly mezi rozpočtem schváleným, upraveným či výsledným
- Dohledání a verifikace dat například z rozpočtů ministerstev je značně problematická (typicky výdaje na sport z kapitol MO a MV). Problematické může být odlišování sportu od formy přípravy na výkon povolání (policejní a hasičský sport)
- Problematické použití termínů sport a tělovýchova, kdy není zcela jednoznačné, jak je nakládáno s dotacemi, a investicemi pro školní (rozšířenou) tělesnou výchovu. Například v případě investic by bylo nutné odlišovat, zda výsledky této investice slouží pouze v rámci školní tělesné výchovy, nebo sekundárně přinášejí užitek dalším sportovním klubům (sportovcům).
- Možné neodlišování dotací pro neziskové organizace od dotací příspěvkových organizací a organizačními složkami státu – v agregovaných součtech
- Logickou možností je potom opomenutí, nebo dokonce záměrný omyl při zpracování dat

ZÁVĚRY

Předchozí analýza poukázala poměrně značné rozdíly v uváděném objemu veřejných zdrojů alokovaných na sport. Před diskuzí o podfinancovanosti sportu, či nevhodném způsobu rozdělování dotací na sport je tedy nezbytné především určit, jaký objem zdrojů reálně do sportu směřuje. V textu nebyly hodnoceny zdroje, které do sportu směřují z výnosů loterií (ať už původní systém odvodu části výtěžku na veřejně prospěšné účely, nebo jeho novelizovaná podoba). Na základě porovnání jednotlivých zdrojů je možné konstatovat, že celkový objem veřejných zdrojů ve zkoumané období překračuje 10 mld. Kč. Na úrovni státního rozpočtu se objem zdrojů pohybuje okolo 2 mld. Kč. Předpokládáme, že objem veřejných zdrojů na sport se pohybuje nad hranicí 12 mld. korun, což při komparaci s dalšími evropskými zeměmi Českou republiku staví lehce nad průměr zemí EU.

Existuje celá řada možných příčin statistických rozdílů mezi zdroji dat, jejich diskuze a řešení jsou nezbytným krokem ke zvýšení transparentnosti celého systému. Identifikovali jsme klíčové metodologické problémy a to: odlišování sportovních aktivit od kulturních a volnočasových; podchycení investičních aktivit pro sport a to zejména tam, kde je sport jednou z několika oblastí zájmu celkové investice.

Z ekonomického hlediska je zásadní hledat cestu, jak s daným množstvím peněz vytvořit co největší užitek pro sport a sportovce. Není možné současně opomenout, že debata o vhodném systému financování bude vždy ovlivněna normativním pohledem na priority v podobě sportovních výstupů, tedy například jak stát resp. společnost považuje za hodnotné úspěchy reprezentantů, nebo stejně tak, jak hodnotné jsou cíle v podobě popularizace amatérského sportu.

Literatura

- Analýza financování sportu v ČR (2009) - [Online 09.2012] <http://www.msmt.cz/sport/analyza-financovani-sportu-v-ceske-republice>
- Commission of the European Union (2007a): *White paper on sport*. Brusel. [online] http://ec.europa.eu/sport/white-paper/doc/wp_on_sport_en.pdf
- Český statistický úřad – Statistická ročenka 2009. [Online 09.2012] [www.czso.cz/csu/2011ediciplan.nsf/t/33003256BE/\\$File/0001112629.xls](http://www.czso.cz/csu/2011ediciplan.nsf/t/33003256BE/$File/0001112629.xls)
- Český statistický úřad – Statistická ročenka 2010. [Online 03.2013] [www.czso.cz/csu/2010ediciplan.nsf/t/46002D8AC2/\\$File/0001102629.xls](http://www.czso.cz/csu/2010ediciplan.nsf/t/46002D8AC2/$File/0001102629.xls)
- Český statistický úřad – Statistická ročenka 2011. [Online 09.2012] [www.czso.cz/csu/2011ediciplan.nsf/t/33003256BE/\\$File/0001112629.xls](http://www.czso.cz/csu/2011ediciplan.nsf/t/33003256BE/$File/0001112629.xls)
- Český statistický úřad – Statistická ročenka 2012. [Online 03.2013] [www.czso.cz/csu/2012ediciplan.nsf/t/9D003B6FFD/\\$File/0001122629.xls](http://www.czso.cz/csu/2012ediciplan.nsf/t/9D003B6FFD/$File/0001122629.xls)
- Hobza, V., Dohnal, T., Cíkl, R. (2008) Koordinace dotační politiky jako faktor efektivnosti řízení veřejného sektoru - studie k dotaci sportu. In *Veřejné politiky a jejich účinnost - determinanty racionality řízení ve veřejném sektoru (sborník příspěvků z mezinárodního vědeckého semináře)*. 1. vyd. Brno: ESF MU. ISBN 9788073993450
- <http://www.msmt.cz/sport/rozdeleni-statniho-rozpocetu-2010-v-oblasti-sportu-vydajovy-2>
- KMPG (2012). *Koncepce financování sportu v České republice. Analyticko-koncepční studie* (2012) http://www.olympic.cz/public/img/dokumenty/koncepce_financovani_sportu_prezentace_v9a.pdf
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (1) – Rozdělení Státního rozpočtu 2010 v oblasti sportu - výdajový okruh: "Tělovýchova včetně programu 233510" – Investice. [Online 09.2012] <http://www.msmt.cz/sport/rozdeleni-statniho-rozpocetu-2010-v-oblasti-sportu-vydajovy-1>
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (2) - Rozdělení Státního rozpočtu 2010 v oblasti sportu - výdajový okruh: "Sportovní reprezentace bez programu 233510". [Online 09.2012]
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (3) – Koncepce státní podpory sportu v české republice (2011). [Online 09.2012] <http://www.msmt.cz/sport/koncepce-statni-podpory-sportu-v-ceske-republice>
- Nemec, J., Malý, I. *Možnosti zvyšování efektivnosti veřejného sektoru v podmínkách krize veřejných financí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 222 s. neuveden. ISBN 978-80-210-5668-8. doi:10.5817/CZ.MUNI.M210-5668-2011
- Novotný, J.. *Sport v ekonomice*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 512 s. ISBN 9788073576660.
- Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtu v roce 2010. [Online 09.2012] http://vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/rozbor_2010.pdf
- Slovenský statistický úřad - Výsledky hospodárenia štátneho rozpočtu Slovenskej republiky v roku 2008. [Online 09.2012] http://www.finance.gov.sk/Components/CategoryDocuments/s_LoadDocument.aspx?categoryId=7302&documentId=3724

Objem veřejných výdajů na sport (5)

Zjistete aktuální údaje z MŠMT a z Českého statistického úřadu

1.3 Státní rozpočet

- Sport je financován prostřednictvím
 - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) (kap. 333),
 - Ministerstvo obrany (MO) (kap. 304) - (výdaje ne reprezentaci cca 124mil. Kč 2010)
 - Ministerstvo vnitra (MV) (kap. 314) cca 59mil Kč. (2010) + výdaje na policejní a hasičský sport
 - Ze zákona je potom dotčeným ministerstvem i Ministerstvo zdravotnictví (zejména pro oblast dopingů)
- MŠMT je z kompetenčního zákona resortem pro tělovýchovu, sport a turistiku. Státní podpora prostřednictvím ministerstev se uskutečňuje na základě zákona o Státním rozpočtu pro daný rok. Celkový objem výdajů pro oblast sportu je kompromisem mezi požadavky a reálnými možnostmi.

Podmínky poskytnutí⁴

- Zákon č. 218/2000 Sb., vymezuje podmínky pro poskytování dotace ze stát. rozpočtu takto:
 - na dotaci není právní nárok,
 - o poskytnutí dotace rozhoduje poskytovatel na základě žádosti,
 - při poskytnutí dotace vydá poskytovatel písemné rozhodnutí,
 - na rozhodnutí se nevztahují obecné předpisy o správním řízení,
 - písemné rozhodnutí je smluvním vztahem, jež je vymezen účelem, obsahem a dalšími podmínkami

MŠMT

Ministerstvo v rámci svých kompetencí vypisuje každoročně několik dotačních titulů - programů, k nimž jsou vždy k dispozici tzv. „zásady“, kde je se stanoven mechanismus a podmínky alokace zdrojů.

MŠMT programy (6)

Úkol: Zjistěte, jaké aktuální dotační programy MŠMT vypisuje

Tyto programy se aktuálně obměňují, od roku 2016, kdy platí Koncepce Sport 2025, došlo k výraznější redefinování dotačních oblastí a výzev. Aktuálně (2019) existuje 7 výzev. Klíčová jsou však samotná pravidla pro každou výzvu..

MŠMT je klíčovým aktérem při podpoře sportu na úrovni vlády, nelze však zapomínat na roli krajů a obcí (viz další části textu)

⁴ Pro sport například: http://rvs.avcr.cz/miranda2/export/sitesavcr/data.avcr.cz/rvs/o-rvs/dokumenty/zadosti-o-dotace/2012/zasady_vlady_cr_platne_od_roku2012.pdf

Tabulka: Rozdělení financí ze státního rozpočtu(! Jen SR) na podporu činnosti v oblasti sportu

SPORT

SPORT

28-8. Rozdělení financí ze státního rozpočtu na podporu činnosti v oblasti sportu

Allocation of state budget finances to support sport activities

Pramen: **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**

Source: Ministry of Education, Youth, and Sports

v tis. Kč

CZK thousand

Ukazatel	2010	2014	2015	2016	2017	Indicator
Celkem	1 899 051	2 979 541	2 981 136	3 732 993	5 644 729	Total
z toho:						
běžné výdaje	1 299 051	2 059 441	2 361 036	2 862 893	4 794 729	Current expenditure
investiční výdaje	600 000	920 100	620 100	870 100	850 000	Investment expenditure
Rozdělení podle výdajových okruhů						Allocation by expenditure sphere
sportovní reprezentace	986 427	1 061 917	1 063 512	1 108 893	1 547 582	Sports representations
všeobecná sportovní činnost	912 624	1 917 624	1 917 624	2 624 100	4 097 147	General sports activities

Zdroj: <https://www.czso.cz/csu/czso/28-sport-sfvqi1owy>

Samostatný úkol – objem financí z rozpočtu MŠMT (5)

1. Vyhledejte informace o aktuálních programech a zjistěte objem zdrojů pro program „sportovní reprezentace“ a „všeobecná sportovní činnosti“ (Nebo jejich aktuální období)
2. Dochází proporcionalně k nějakým změnám oproti minulému stavu?
3. Zjistěte, na stránkách MŠMT, jak je sestavováno pořadí sportů, jaké sporty jsou na prvních 12ti místech a jak toto pořadí ovlivňuje množství zdrojů, které tyto sporty dostanou oproti ostatním.

Rozdělování dotací

Každý dotační titul má své zásady (metodiky) – viz příklad. Pochopení principů metodiky je klíčové pro správné rozhodování. V těchto pravidlech začíná skutečná „sport policy“, protože ty určují, kdo uspěje, kdo dostane víc a podle jakých kritérií se vlastně každá žádost posoudí. Tyto pravidla nelze vnímat jako objektivní nestranná a spravedlivá, ale jako odraz hájení zájmů jednotlivých sportů. Je podstatné pochopit, jak tyto pravidla fungují – jinak nikdy nepochopíte, jak uspět se svojí žádostí o dotace

Pokud chcete podhopit, proč některý sport získává více zdrojů než jiný, bez analýzy metodiky (zásad) rozdělování dotací to není možné. Zjistit jak „funguje“ vzorec a jaké parametry jsou nejdůležitější ovlivňuje strategické chování žadatele

Příklad vlivu metodiky

Program V. – Sport pro všechny. Kritéria závěrečného hodnocení projektů 2007⁵

Bodové rozmezí, které lze přiřadit při hodnocení projektu, je **0 až 100 bodů**.

- Základní kritéria: body
 - Společenský význam projektu a jeho zaměření na vyhlášené zadání..... **20**
 - Rozsah, obsah činnosti předkladatele, zejm. členská základna**30**
 - Efektivita dlouhodobé činnosti**10**
 - Ohodnocení předcházejícího projektu**10**
 - Nemožnost přístupu k finančním prostředkům a.s. SAZKA**5**
- celkem základní kritéria **75**
- Doplnková kritéria: body
 - Forma zpracování projektu..... 5
 - Shoda obsahu projektu se stanovami předkladatele a jejich zadání..... 5
 - Dodržení metodiky zpracování projektu..... 5
 - Mimořádnost a společenská významnost akce 5
 - Vyúčtování dotací v minulém období..... 5
- celkem základní kritéria **25**

Mechanismus hodnocení žádostí o dotace (5)

Diskujte smysluplnost kritérií, a navrhněte změny

Výsledky úkolu je vhodné konzultovat během přímé výuky.

Struktura dotací

Viz powerpoint pro rok 2019 a vlastní ověření aktuálnosti čísel

Resortní sportovní centra

RSC jsou specializovaná pracoviště MŠMT, MO, MV. Jejich hlavním úkolem je vytváření personálních, sociálních, prostorových a materiálních podmínek pro přípravu vybraných špičkových sportovců k reprezentaci státu. Identifikujeme tyto RSC:

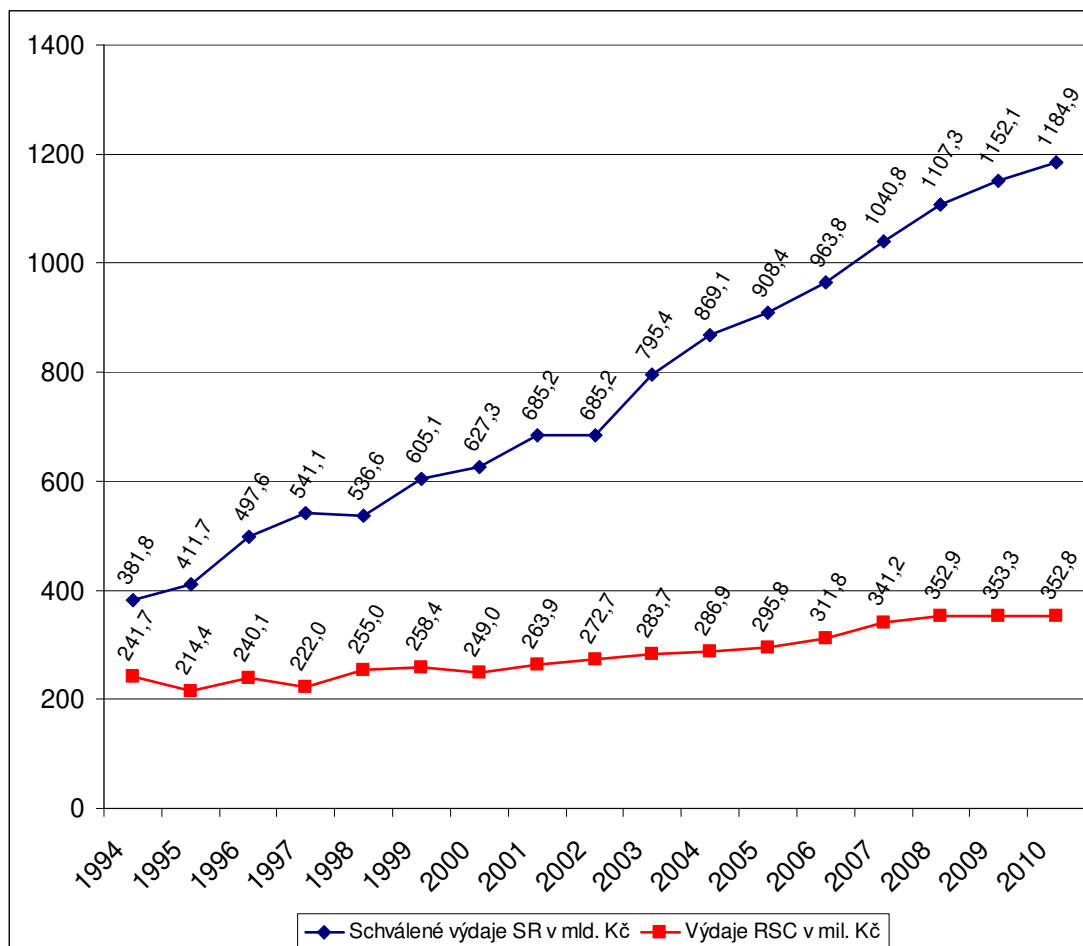
- RSC MO: Armádní sportovní centrum DUKLA, Handball Club DUKLA Praha, Volejbalový klub DUKLA Liberec, Vědecké a servisní pracoviště CASRI,
- RSC MV: odbor sportu,
- RSC MŠMT: Vysokoškolské sport. centrum.

⁵ Zdroj: Zásady program V. MŠMT (2007)

Aktuální informace viz powerpointová prezentace a <https://monitor.statnipokladna.cz> kde pod ministerstvy hledejte v organizačních složkách (OOS) sportovní centra a dále u MO v příspěvkových organizacích sportovní kluby.

Obrázek 7.: ÚKOL! Výdaje na RSC versus státní rozpočet

Zdroj: Tulis, M. Studijní materiály Karlovy univerzity

Zamyšlení a argumentace (5)

Viz graf: Rozevírají se nůžky?... Znamená tento graf, že stát stále méně podportuje RSC? Můžeme říci, že nůžky se rozevírají? ... a tedy implicitně tvrdit že stát by sice mohl, ale nechce více podporovat RSC? *Nápověda v poznámce pod čarou⁶.*

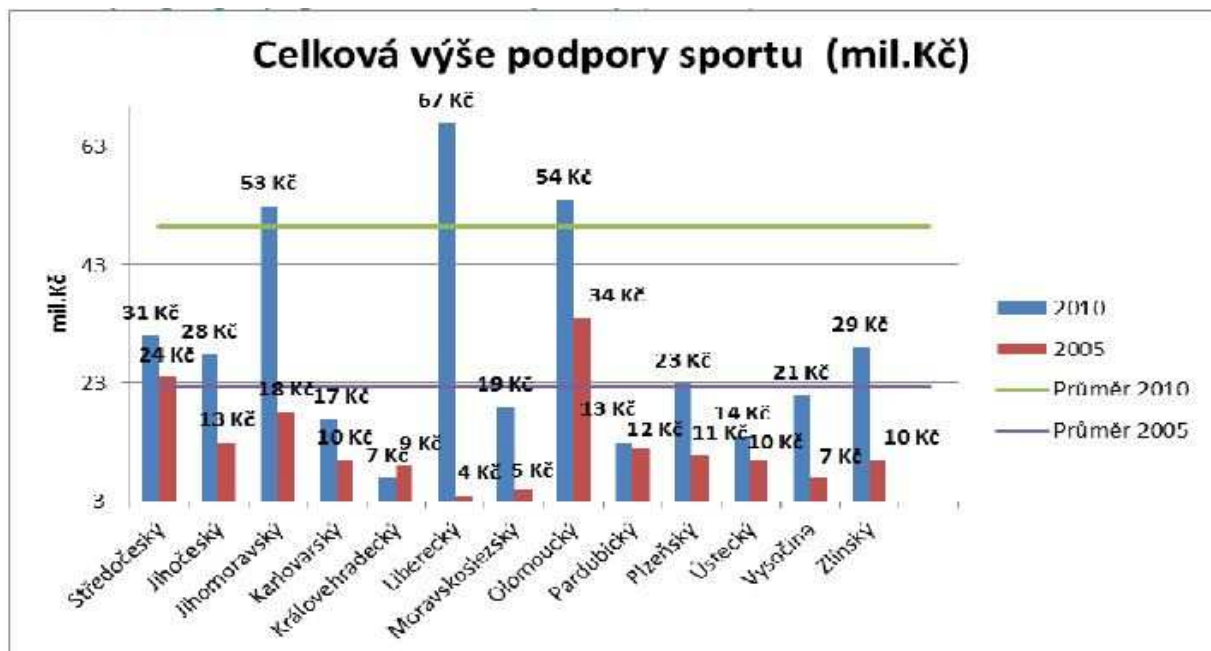
⁶ Hint: jaké procento výdajů státních rozpočtů je mandatorních a kvazimandatorních? Je počet RSC v čase fixní?

1.4 Kraje

- Úkoly krajů kraje ve své samostatné působnosti vytvářejí podmínky pro sport, zejména
 - a) zabezpečují rozvoj sportu pro všechny a přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů,
 - b) zajišťují výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování svých sportovních zařízení,
 - c) zabezpečují finanční podporu sportu ze svého rozpočtu.
- Každý kraj podle svého uvážení od 1 cca do 4% rozpočtu

Pro představu dva následující grafy mapují situaci při srovnání let 2005 a 2010 v krajích (mimo Prahu), vliv samostatných pravomocích se jasně odráží v poměrně významných rozdílech mezi kraji, a to jak v absolutních částkách, tak i při vyjádření k poměru HDP nebo jako výdaj na obyvatele.

Obrázek 8.: Výše podpory sportu v krajích – komparace 2005 a 2010

Zdroj: Diplomová práce Bc. Stanislav Bodganov (2012)

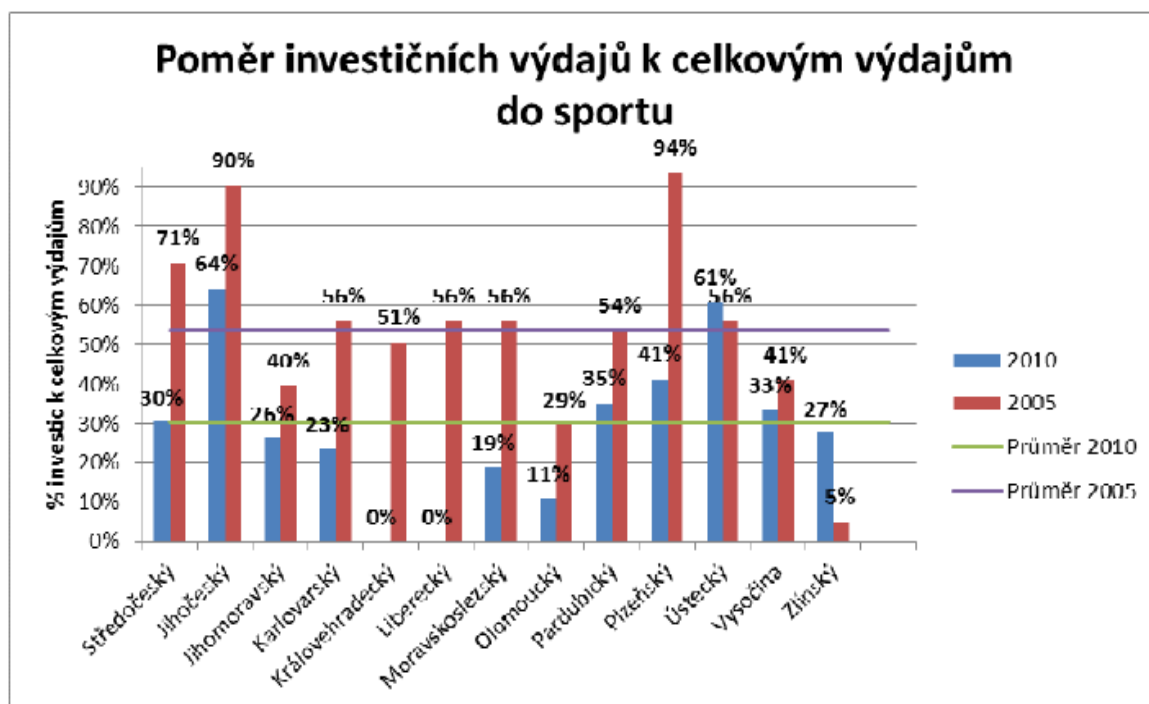
ÚKOL

Proč je předchozí graf zavádějící? Co z něj můžeme vyvodit pro srovnání krajů?

Navrhněte takové zobrazení, které umožní srovnání krajů... Hint v pozn. Pod čarou⁷

⁷ Absolutní versus relativní ukazatele.... Pomocí jakých ukazatelů je vhodné srovnat podporu do sportu v krajích?

Obrázek 9.: Poměr investičních výdajů k celkovým – komparace 2005 a 2010

Zdroj: Diplomová práce Bc. Stanislav Bodganov (2012)

? ÚKOL

Zjistěte aktuální situaci ve vybraném kraji – jaká je výše podpory do sportu, kolik mají dotačních titulů, na co lze žádat, kolik % rozpočtu alokují na sport, jaké významné investiční akce do sportu kraj uskutečnil.

Dále viz aktuálnější údaje v powerpointové přednášce r.2019

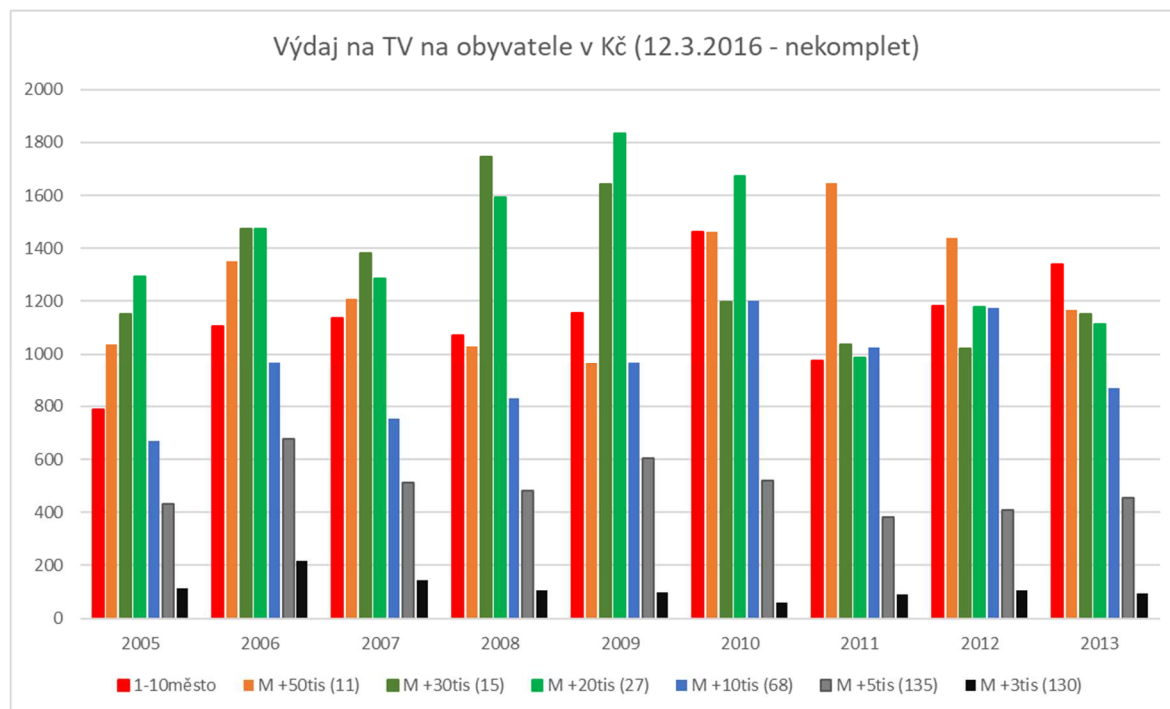
1.5 Obce

§ 6 Úkoly obcí Obce ve své samostatné působnosti vytvářejí podmínky pro sport, zejména

- a) zabezpečují rozvoj sportu pro všechny a přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů,
- b) zajišťují výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování svých sportovních zařízení a poskytují je pro sportovní činnost občanů,
- c) kontrolují účelné využívání svých sportovních zařízení,
- d) zabezpečují finanční podporu sportu ze svého rozpočtu.

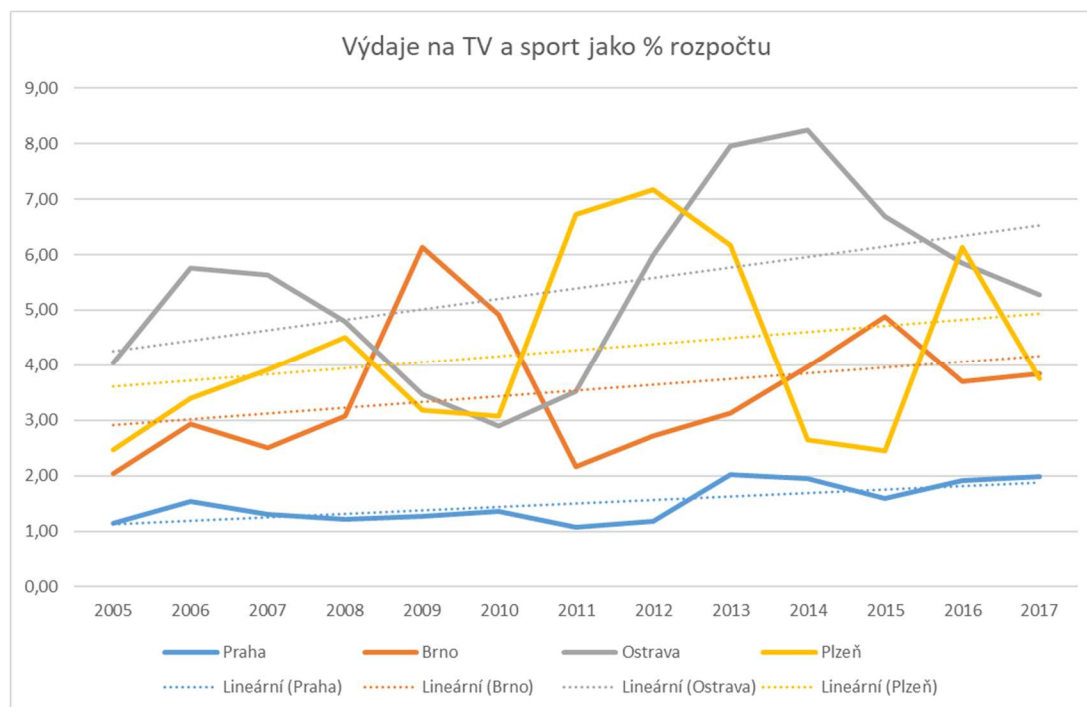
Každá obec podporuje sport podle svého uvážení od 0 cca do 8% rozpočtu, spíše neinvestičního charakteru, ale existují i výjimky.

Obrázek 10.: Výdaje na tělovýchovu v přepočtu na obyvatele v Kč

Zdroj: autor v roce 2015 podle <http://www.rozpocetobce.cz/>

Obrázek 11.: Výdaje na sport a kulturu 4 největších českých měst

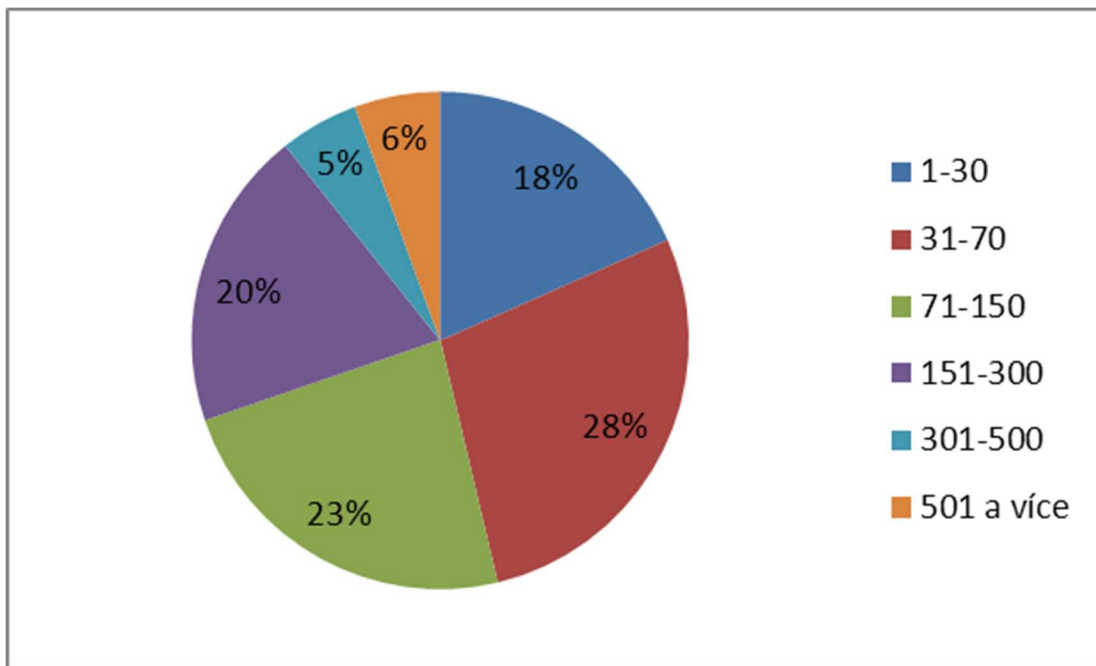

Zdroj: autor podle <http://www.rozpocetobce.cz/> rok 2005-2013 a <https://monitor.statnipokladna.cz/> roky 2014-2017

1.6 Sportovní kluby

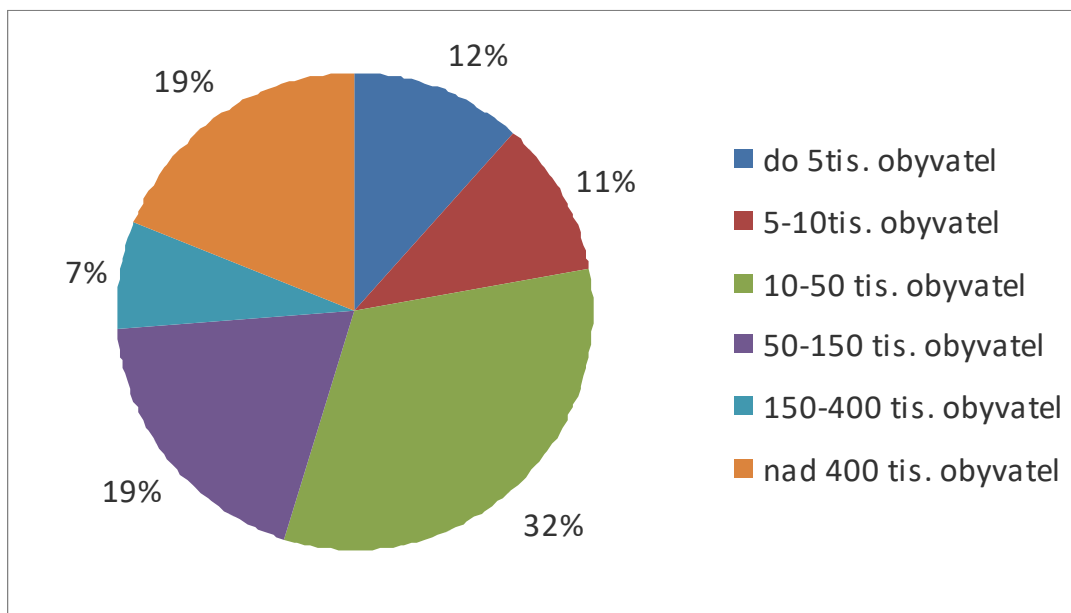
Následující grafy prezentují výsledky dotazníkové šetření mezi sportovními kluby v roce 2011. Byly osloveny kluby, jejichž svazy jsou členy ČSTV/ČUS a celkem je jedná vzorek 430 respondentů.

Obrázek 12.: Počet členů

Zdroj: vlastní výzkum autora –2011

Obrázek 13.: Velikost obce, kde sportovní klub působí

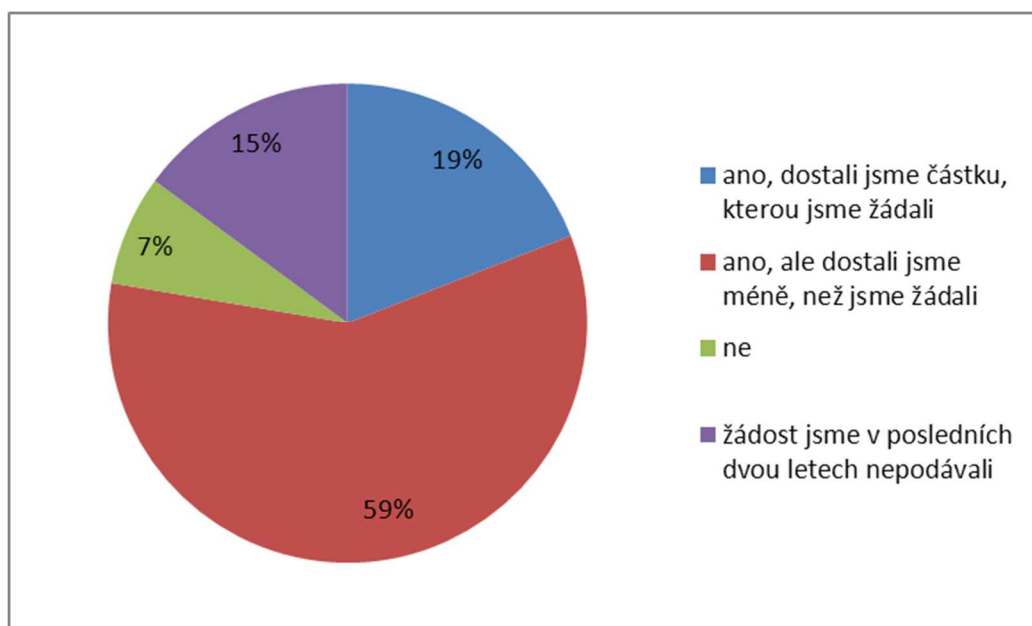
Zdroj: vlastní výzkum autora –2011

Z hlediska majetkového vztahu ke sportovišti bylo zjištěno 59% klubů provozuje svoji činnost v pronájmu, 21% ve vlastních prostorách a 20% využívá obě možnosti.

Z pohledu vztahu klubů k veřejným zdrojům se jeví jako zajímavé otázky spojené s jejich vztahy s obcemi a svazy a současně jejich strategie (a úspěšnost) při získávání dotací. Výsledky výzkumu jsou dále prezentovány v kapitolách Založení a provoz sportovního klubu a Dotace z pohledu sportovního klubu.

O dotace žádalo v posledních dvou letech (2010 a 2011) 76% klubů, pouze v jednom roce žádalo 6% a 18% nežádalo vůbec. Úspěšnost klubů je zobrazena v následujícím grafu.

Obrázek 14.: Byla Vaše poslední žádost o dotace úspěšná?

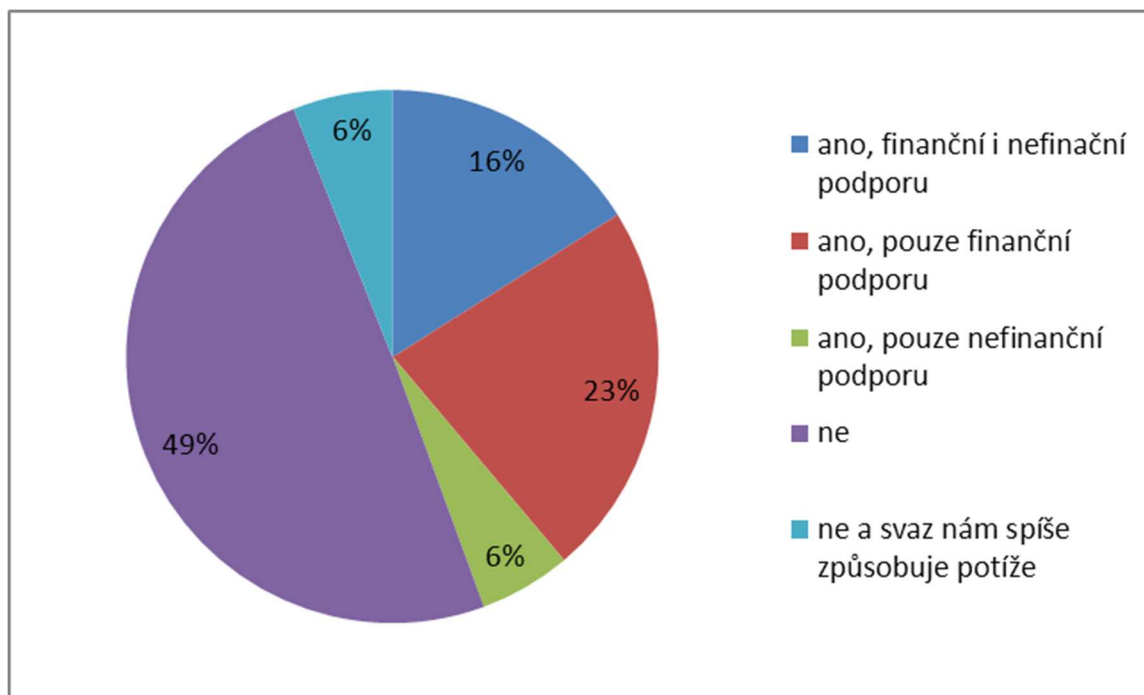
Zdroj: vlastní výzkum autora –2011

Diskuze nad vztahy sportovních klubů s obcemi a svazy (5)

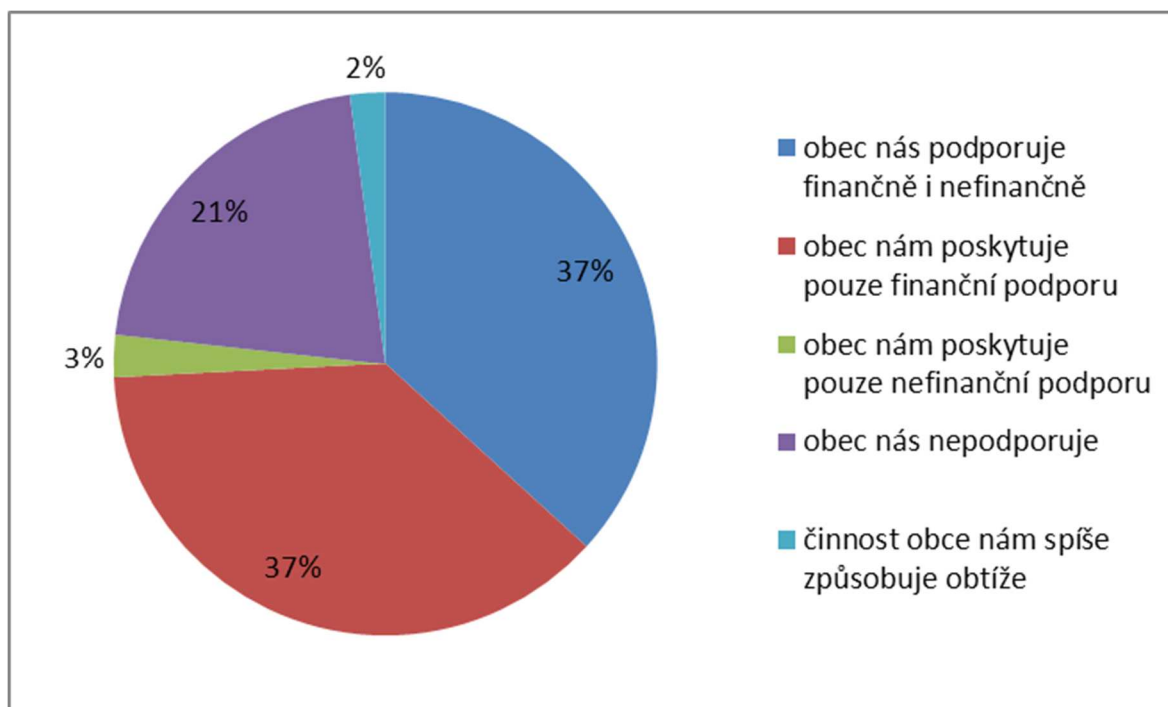
Prostudujte si následující dva grafy a diskutujte, proč je podle vás situace tak odlišná (obce versus svazy) a zda byste intuitivně očekávali situaci opačnou

Obrázek 15.: Vztahy se sportovními svazy – Dostáváte ze strany svazu nějakou finanční nebo nefinanční podporu?

Zdroj: vlastní výzkum autora –2011

Obrázek 16.: Vztahy s obcemi - Dostáváte ze strany obce nějakou finanční nebo nefinanční podporu?

Zdroj: vlastní výzkum autora –2011

Diskuze zjištění – Průměrný sportovní klub

- Počet členů 31-70; 71-150
- Průměrná výše ČP 501-1500; 1501-4000
 - 60 členů x 1000 Kč = 60 000 /rok
 - 110 členů x 2750 Kč = 302 500 /rok
 - Počet cvičebních hod. týdně 4-8; 9-15
- Je v pronájmu
 - Hypoteticky...Pokud je cena za pronájem 300 (město) pak
 - 4 hod x 300kč = 1 týden x 4= 1 měsíc x 9 (školní rok minus prázdniny)= 43 200
 - 12 hod x 300 Kč = .. X 4= .. X 9= 129 600
 - Pokud cena za pronájem 150 (obec) pak
 - 4 hod x 150kč x 4 x 9= 21 600
 - 12 hod x 150 kč x 4 x 9= 64 800
 - Takže:
 - 60 000 – 43 200= 16 800 x 60 000 – 21 600= **38 400**
 - 302 500 – 129 600= 172 900 x 302 500 – 64 800 = **237 700**
- Žádá o dotace, ale dostává méně, než žádá
- Není spokojen se systémem rozdělování dotací, rozdělování je po známostech (viz kapitola Dotace z pohledu sportovních klubů)
- Nemá podporu od svého sportovního svazu

Analýza situace ve vlastním klubu (5)

Zamyslete se nad situací ve vztahu klubu, kde sportujete k obci, a svazu. Liší se vaše situace od prezentovaných výsledků?

1.7 Case study – transparentnost rozdělování dotací

Upraveno z Pavlík (2012)

Transparency of allocation of public grants for Czech sport organizations

Abstract

Sport is one of areas which are usually supported from public finance resources. The main goal is to assess the transparency of allocation of public grants to sport organizations, with focus on municipal level. In its first part we discuss selected theoretical assumption about providing of public grants to the non-state organizations and introduce main features of such system in the Czech Republic. The core part focuses on the analysis of the system of allocation of municipal grants to sport organizations. Results should provide inspiration for improvement of the grant system in the field of sport NGOs.

Introduction

Sport is a phenomenon which affects the majority of every society; even the EU recognized sport as an important part of its objectives of solidarity and prosperity (Commission of the European Union; 2007a). NGOs as providers of most of these activities are accepted as important actors of economic as well as political development (Brown, D.,L., Kalegaonkar, A. 2002). The EU also believes that *“grassroots sport, equal opportunities and open access to sporting activities can only be guaranteed through strong public involvement”* (Commission of the European Union; pp. 13, 2007a). On the other hand, research gives us also arguments against the support of sport activities/organizations from public budgets (e.g. Martin 2001, Jones 2002) as well as we can accept that the process of grant allocation is more political than rational economic process (Kantor 1995). Wolman and Spitzley (1999) recommended that future research should focus attention on the participants and their interests in the conflict and how the conflict is resolved. Nevertheless transparency of allocation process is key factor both in the rational economic process and political process (it can affect actors' behavior).

The issue of public grants allocated at the municipality level for sport organizations has been selected for analysis to explore situation in the Czech Republic. Public support for sport and sport organizations has a long tradition in the Czech Republic (see e.g. Novotný pp. 221, 2000), but we know surprisingly little about the transparency of the allocation process.

Regardless of possible categories of grants (see e.g. Špalková, pp. 20-24, 2002), we suppose that through selection of grant recipients we will achieve the expected policy outcome. Provision of grants is connected with policy aims hence the criteria of selecting “the best” grant recipients (or projects) could be derived from these aims. This assumption can be connected to the policy cycle concept (see e.g. Howlett, Ramesh 2003). On the other hand approaches like “clientelism” (see Henry, Nassis 1999) or stakeholder analysis (Friedman, Mason 2004) could provide explanation too.

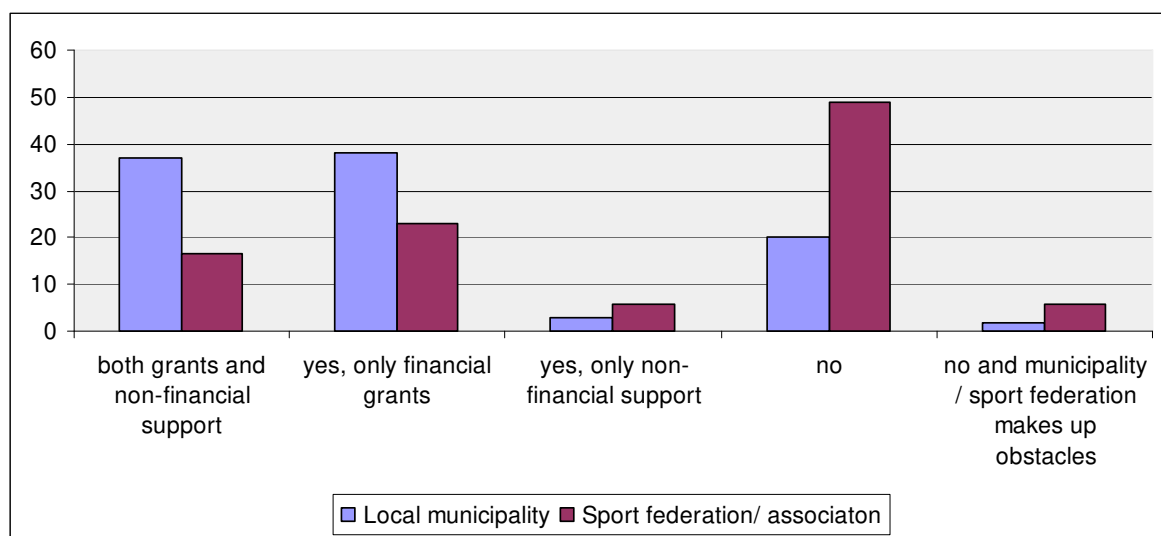
The rational part of the process of grant allocation is the formulation of “allocation criteria.” These criteria are necessary for the examination process which leads to the decision about suitable projects/grant recipients. These criteria should be known also to those who apply for a grant, at least as a condition for transparent and democratic society. However, the 2009 report of Transparency International showed that public officials/civil servants were identified as the institution/sector perceived to be most affected by corruption in the Czech Republic. Hence the problem is probably more extensive than only transparency in grant policies. The situation in the sport remains unexplored.

Public financing of sport organizations in the Czech Republic

There are many possibilities for Czech sport organizations to receive some kind of grant; however, each decision about grant allocation should be based on the same principle: application of definite examination rules which respect the aims of the sport policy. The sport organizations are not only non-governmental but also or common profit organization. The following analysis is focused only on NGO sport organizations because of two reasons: (1) NGO legal form has strong majority (excluded some professional sports club). Particularly it is due to the tax preferences. (2) Non-profit legal form is usually condition for grants especially on the local level.

The role of municipalities in the process of subsidizing sport NGO is all the more important because we found out that sport NGOs receive grants and non-financial support of municipalities more frequently than they receive support from its own sport federation/association. See results in fig. 1. The result shows also important information about failing system of “internal” support inside the sport federation. It could be expected, that “internal” supporting system through sport federation and association should be more supportive and generous than municipality support. However sport federations can be also recipients of public grants; different is only the system of redistribution. Nemeč (2000) showed that there is a risk of high dependence on public budgets for sport clubs in the case on the Slovak Republic.

Fig. 1: Comparison of received support from local municipalities and sport federations

Source: author

In the following text we focus mainly on sport organizations and their relations and experiences with local level government. This step allowed us to compare the declared attitude of municipalities and sport clubs' opinions and experiences.

Research methodology

The results are based on two separately performed analyses. Our first own analysis gathers data related to the practices of selected municipalities and examines availability and quality of information about allocation rules (process) for grants for sport NGOs. The second analysis presents the results of our questionnaire research among sport clubs.

1. Analysis of availability of allocation rules for sport grants

We defined six size categories of municipalities and for the randomly selected municipalities we examined the presence of publicly displayed (through websites) information about grant policy for sport and documents containing definite criteria of the examination process of grant requests (allocation criteria). We sought information about how each grant request is examined and compared with other requests and how the results of the examination can affect the decision-making process. We were also interested in which criteria are more important for decision-makers and if these criteria are publicly displayed or not. All selected municipalities provide grants for sport organizations and details about all these municipalities (except the largest cities) were unknown to the author before research. The results of this part cannot be considered as representative sample.

The results were displayed as a percentage of answers to the questions given. There are two questions: (1) "Is there a document with general principles of grant policy for sport available?" and (2) "Does a document containing definite criteria of the examination process of grant requests exist?" Both questions can achieve the following answers:

- 1 if document was available (i.e. "yes")
- 0.5 if answer is "partly yes." This category is used for the situations when incomplete information was displayed (i.e. "partly yes")
- 0 if document is missing or not available (i.e. "no; none")

Detailed results are shown in table no. 1 (information about the contribution of size categories to the total result) and the list of examined municipalities is a part of references.

Table 1: The number of selected municipalities

Size category – number of inhabitants	Percentage of sports clubs in questionnaire research	Number of selected municipalities	Percentage
less than 5,000	12	2	13,3
5,000-10,000	11	2	13,3
10,000-50,000	32	4	26,7
50,000-150,000	19	3	20,0
150,000-300,000	7	1	6,7
over 300,000	19	3	20,0
Total	100	15	100,0

Source: author

The number of selected municipalities was limited by the number of cities in the size category "more than 300,000 inhabitants," therefore we used data gathered from 15 municipalities. The first question – if the principles of grant policy for sport are available – is answered in Figure 1. No document was found only in municipalities in size category "less than 5,000 inhabitants," while grants for sport NGOs were declared in their budgets.

2. Questionnaire research among sport clubs

This is the key part for confrontation between declared principles and reality perceived by sport clubs. The author performed the questionnaire research among sport clubs in the Czech Republic in spring 2011. The list of 19 questions was sent to 1567 sport clubs and 430 completed forms were returned. Non-profit legal form was listed by 406 respondents". It is difficult to estimate the total number of

sport organizations in the Czech Republic, hence we cannot evaluate if the answers are enough for the representative sample. Questionnaire was sent to approximately 60% of sport organizations enrolled in the Czech union of sport (ČSTV). ČSTV associates 72 sport federations and it is estimated that 70% of athletes are members of the ČSTV.

In this paper we analyze responses to four questions: “Did you receive support from municipality?” (1); “Did you receive sport from your sport federation/association?” (2); “How grants should be allocated?” (3); and “How are grants allocated in reality?” (4).

Respondents (sport clubs) had the opportunity to answer a question about how grants should be allocated as a part of the questionnaire. They were allowed to choose more than one answer, and their contributions to the final percentage were calculated on the principle that one club has one suffrage; thereby in the case of selecting four possibilities it was calculated as one quarter for each category. All answers were anonymous.

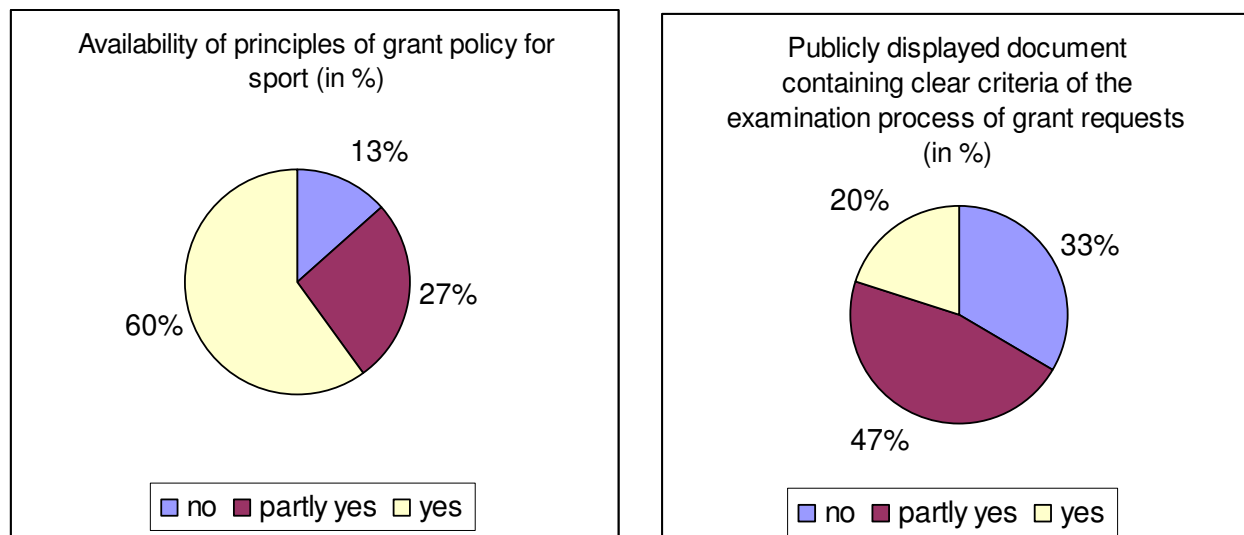
Research results

Results shows dissatisfactory situation in the Czech Republic. The information about allocation process are mostly non-transparent and sport organizations consider such situation as inconvenient.

Existence of transparent rules

What is really surprising is the number of 27% of municipalities where only partial information was found. This means that only application forms for grants were available or only data related to deadlines for grant request and allocation were published. This problem was noticed not only in small municipalities.

Fig. 1: Results of municipality analysis

Source: author, data gathered from websites

No significant differences among cities in given size categories were found. Most municipalities declared that some criteria are important; however, they never specified their value for decision makers. Hence sport clubs with more youth never know if they are in a better situation than sport clubs with more medal winners. Only 20% of municipalities declared such criteria which could be used more transparently and which were sufficiently specified for definite and transparent decision making.

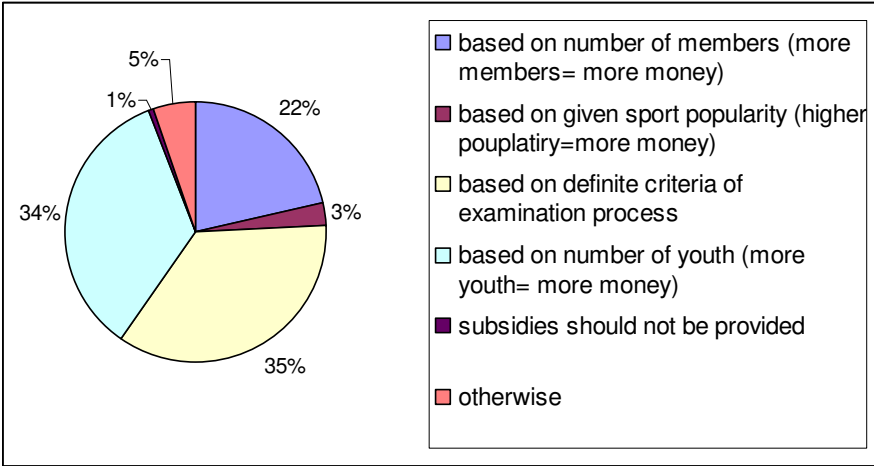
We have to concede that the existence of “definite criteria” is not a guarantee for a transparent decision-making process; but their existence creates the “chance” at least.

Opinion of clubs

All answers shows that respondents are expecting the transparency, i.e. clear criteria which are crucial for grants allocation. The option of “free” answer was never used for expressing the preference of any kind of clientelism or corruption activities.

Majority of sport organizations are expecting the existence of definite criteria for grants allocation (see. Fig.3). Together with other answers we also see typical conflict of criteria. What is more important – number of youth; number of member; popularity or something else?

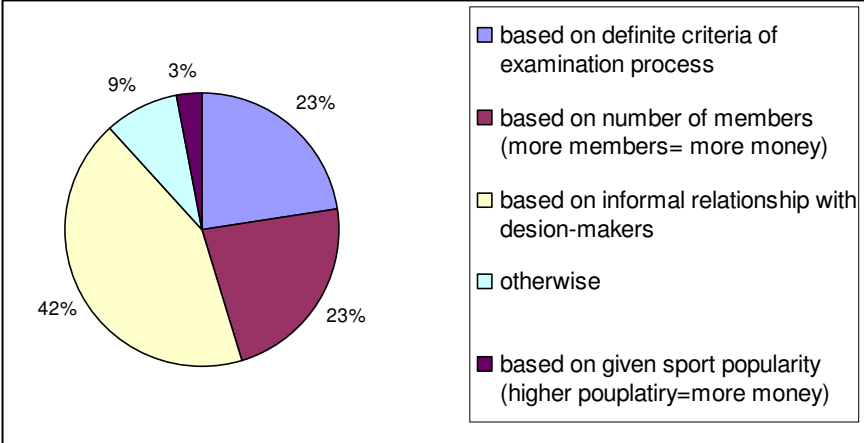
Fig.3: How should grants be allocated?

Source: author

The question of how grants are allocated in reality was asked to all sport clubs and not only sport clubs requesting grants in the previous two years. There are two reasons for this: 1) the sport club could have its own experience older than two years or 2) the sport club could be informed by other sport clubs. If we calculate results only for sport clubs which asked for grants in the previous two years, we receive no significant changes.

Fig.4: How are grants allocated in reality?

Source: author

Sport organizations have to provide a lot of information about themselves and about the purpose of the request but in most cases they have no information about the examination criteria and preferred allocation alternatives. Such situation inevitably leads to the point when the majority of potential recipients begin to perceive it as nontransparent and potentially corrupt.

The process of decision making usually involves three steps: (1) A hearing with the committee of sport (or education) which is an adviser for the municipality body. The committee usually concludes the hearing with some recommendations for the council and the representative body of the municipality. This hearing takes place with the exclusion of the public. (2) The proposal submitted by the committee is discussed by the council of the municipality and it is concluded with recommendations for the representative body. This process does not allow the public to be present either. (3) The representative body makes a decision, usually in accordance with the recommendations of the council and the committee. Then the results of the decision-making process are announced.

4. Summary of findings

The relatively low trust in the transparency of the process of grant allocation correlates with the low level of availability of information about the decision-making process. The explanation for 22% of respondents having the opinion that grants are allocated according to the number of members can be based on the fact that this information is gathered in most application forms. Although no explicit relation between the number of members and allocation rules can be found, respondents assume there is one. The finding that 22% of respondents suppose that grants are allocated according to published criteria/rules is in line with almost the same percentage of definite criteria being present which resulted from the analysis of municipalities. Apart from a relatively small random group of municipalities, the results show similar findings.

Although the shown results cannot be considered as the representative sample, they certainly showed trends and problems in the process of grants allocation correctly. About 80% of sport organizations are cooperating with local municipalities (they receive financial or/as well as non-financial support) but only minority of these organization operate in transparent and clear environment.

Despite the result of 60% for documents with general principles of grant policy for sport being available, potential recipients know too little about real examination and decision-making process. We proved the existence of the problem of an absence of transparent and publicly displayed definite criteria of examination of sport grants and pointed out that most sport clubs perceive the system of grant allocation as “unfair,” mostly due to informal relationships rather than to the selection of better projects. We joined two information sources: a survey among sport clubs and an analysis of randomly selected municipalities; both sources proved very low level of availability of information for potential recipients of grants.

Conclusion

The existence of publicly displayed criteria of examination (or allocation priorities) is one of the key conditions for the shift towards a transparent environment. However, if the results of the application of these criteria are not published, there may still be doubts about the objectivity of the municipality body. The fact that the committee, or the council, or the representative body does not want to accept and publish definite criteria for the examination process, can be explained by two arguments: 1) the

representatives want some freedom in their decision making; 2) the representative body has no policy aims and therefore is unable to have definite criteria.

Although theory suggests that grants are potential tools for production or support of positive externalities, at the same time it assumes that the decision has to bring the best allocation choice. In reality we know only little about the decision-making process and we can assume that some of these decisions are not the best. The system in its current form could work effectively only if all actors of the system acted altruistically. If decision makers seek positive effects more than positive relationships with their friends or their own profit, and if grant recipients want to use the grant for production of positive effects, then the system can be considered as efficient. More "self-profit actors" means more ineffectiveness in the system.

The challenge for the development theory is to suggest administratively simple but definite and transparent system of decision making concerning grants. The challenge for the public sector is the implementation of this system. Considering the fact that any implementation of such system is strictly voluntary, we have to rely on the hope that most municipalities really want to maximize the positive effects of grant allocation.

References

Brown, D.,L., Kalegaonkar, A. (2002) Support Organizations and the Evolution of the NGO Sector *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly* June 2002 31: 231-258, doi:10.1177/0899764002312004

Commission of the European Union (2007a): *White paper on sport*. Brusel. [online] http://ec.europa.eu/sport/white-paper/doc/wp_on_sport_en.pdf

Commission of the European Union (2007b): *Commission staff working document action plan „Pierre de Coubertin“*. Accompanying document to the White paper on Sport. Brusel [online] http://ec.europa.eu/sport/white-paper/doc/sec934_en.pdf

Friedman, M.T, Mason, D.S. (2004) A Stakeholder approach to Understanding Economic Development Decision Making: Public Subsidies for Professional Sport Facilities. *Economic Development Quarterly* 2004 18: 236. DOI: 10.1177/0891242404265795

Henry , I.P., Nassis, P. (1999) Political clientelism and sports policy in Greece. *International Review for the Sociology of Sport* 1999 34: 43. DOI: 10.1177/101269099034001004

Howlett, M., Ramesh, M. (2003) *Studying public policy. Policy cycles and policy subsystems*. Oxford press. ISBN 0-19-541794-1

Jones, C. (2002), Public cost for private gain? Recent and proposed 'national' stadium developments in the UK, and commonalities with North America. *Area*, 34: 160–170. doi: 10.1111/1475-4762.00068

Kantor, P. (1995). *The dependent city revisited: The political economy of urban development and social policy*. Boulder, CO: Westview. ISBN 081331903X

Martin, F. (2001), Should Cities Subsidize Nonprofit International Organizations?: A Case Study and Cost Benefit Analysis. *Journal of Urban Affairs*, 23: 361–373. doi: 10.1111/0735-2166.00094

Nemec, J., Medved, J., Šagát, V. (2009) Public finance and sports in Slovakia, selected problems and their developments under the economic and financial crisis. In: *Teoretické a praktické aspekty VF*. VŠE Praha, 2009, Novotný, J. (2000) *Ekonomika sportu*. ISV nakladatelství, Praha. ISBN 80-85866-68-4

Špalková, D., Poláková, O. (2002) *Dotace do bydlení (teorie a praxe)*, Praha: VŠE. ISBN 80-245-0408-1.

Transparency international (2009) *Global corruption barometer*. [online]
http://www.transparency.cz/doc/global_corruption_barometer_2009_web.pdf

Wolman, H., & Spitzley, D. (1999). The politics of local economic development. In J. Blair & L. Reese (Eds.), *Approaches to economic development: Readings from Economic Development Quarterly* (pp. 225-263). Thousand Oaks, CA: Sage.

Websites visited for the purpose of analysis. Accessed 2011/11/28

Praha: <http://www.praha.eu>

Brno: <http://www.brno.cz/>

Ostrava: <http://www.ostrava.cz/>

Plzeň: <http://www.plzen.eu/>

Opava: <http://www.opava-city.cz/>

Pardubice: <http://www.pardubice.eu/>

Liberec <http://www.liberec.cz/>

Šumperk: <http://www.sumperk.cz>

Písek <http://www.mesto-pisek.cz/>

Třinec: <http://www.trinecko.cz/>

Prostějov: <http://www.mestopv.cz/>

Bystřice nad Pernštejnem <http://www.bystricenp.cz/>

Vimperk <http://www.mesto.vimperk.cz/>

Polnička <http://www.polnicka.cz/>

Chrast <http://www.mestochrast.cz/>

Úkol (5)

Zjistěte zda, pro vaši a dvě libovolně vybrané obce dokážete zjistit informace o vypisovaných dotačních titulech, podmínkách jejich poskytnutí, metodice výběru žadatelů, metodice hodnocení výstupů dotace, informace o v minulosti schválených dotacích, včetně údajů o žádaných a přidělených částkách a účelů rozdělených dotací.

1.8 Použitá a doporučená literatura

- NOVOTNÝ, J. (2000) – Ekonomika sportu. ISV nakladatelství, Praha. ISBN 80-85866-68-4
- Analýza financování sportu v ČR (2009) - [Online 04.2012]
<http://www.msmt.cz/sport/analyza-financovani-sportu-v-ceske-republice>
- Hobza, V., Dohnal, T., Cíkl, R. (2008) Koordinace dotační politiky jako faktor efektivnosti řízení veřejného sektoru - studie k dotaci sportu. In *Veřejné politiky a jejich účinnost - determinanty racionality řízení ve veřejném sektoru (sborník příspěvků z mezinárodního vědeckého semináře)*. 1. vyd. Brno: ESF MU. ISBN 9788073993450
- SIEGFRIED, J.; ZIMBALIST, A. (2006) The Economic Impact of Sports Facilities, Teams and Mega-Events," *Australian Economic Review*, The University of Melbourne, Melbourne Institute of Applied Economic and Social Research, vol. 39(4), pages 420-427, December
- ČSÚ Výdaje státního rozpočtu a územních rozpočtů na kulturu a sport v roce 2010 [Online 04.2012]
- [www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/33003256BE/\\$File/0001112629.xls](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/33003256BE/$File/0001112629.xls)

- Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky Nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní zprávy (2010) [Online 04.2012]
http://rvs.avcr.cz/miranda2/export/sites/avcr/data.avcr.cz/rvs/o-rvs/dokumenty/zadosti-o-dotace/2012/zasady_vlady_cr_platne_od_roku2012.pdf
- Koncepce financování sportu v České republice. Analyticko-koncepční studie (2012) – **KPMG**
http://www.olympic.cz/public/img/dokumenty/koncepce_financovani_sportu_prezentace_v_9a.pdf
- Tulis, M. – Postavení a úloha RSC v přípravě státní sportovní reprezentace. Studijní materiály Karlovy univerzity. [Online 04.2012]
http://www.google.cz/url?sa=t&source=web&cd=1&ved=0CBgQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.ftvs.cuni.cz%2Fkatedry%2Fkin%2Fmanagement%2FDvorak%2Forganiz16.ppt&rct=j&q=resortn%C3%AD%20sportovn%C3%AD%20centra%20struktura%20v%C3%BDaj%C5%AF&ei=ImF_TYrACIfZsgb9vLH_Bg&usg=AFQjCNEtW1YRAZOLYBuForxchK2ON5Zwcv&sig2=rbZsnwx-N9WTHIJ5f4Mxyg&cad=rja
- Pavlík, M. (2012) Transparency of allocation of public grants for Czech sport organizations. In Modern and current trends in the public sector research. Masarykova univerzita, ESF. ISBN 978-80-210-5822-4
- Pavlík, M – výsledky výzkumu sportovních klubů (dosud nepublikováno)

Doporučená

Study on the funding of grassroots sports in the EU (2011) [Online 04.2012]
http://ec.europa.eu/internal_market/top_layer/docs/FinalReportVol2_en.pdf

<https://monitor.statnipokladna.cz/>